

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTRO 2011 M. BALANDŽIO 21 D.
ĮSAKymo NR. IV-318 „DĖL METINĖS ĮMOKOS UŽ RADIO IR (AR) TELEVIZIJOS
PROGRAMŲ TRANSLIAVIMO, RETRANSLIAVIMO, PLATINIMO INTERNETE,
UŽSAKOMŲJŲ VISUOMENĖS INFORMAVIMO AUDIOVIZUALINĖMIS PRIEMONĖMIS
PASLAUGŲ TEIKIMO VEIKLĄ DYDŽIO NUSTATYMO TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

1. Aprašo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

2011 m. balandžio 21 d. Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymu Nr. IV-318 buvo patvirtintas Metinės įmokos už radijo ir (ar) televizijos programų transliavimo, retransliavimo, platinimo internete, užsakomųjų visuomenės informavimo audiovizualinėmis priemonėmis paslaugų teikimo veiklą dydžio nustatymo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), kuris reglamentuoja metinės įmokos už radijo ir (ar) televizijos programų transliavimo, retransliavimo, platinimo internete, užsakomųjų visuomenės informavimo audiovizualinėmis priemonėmis paslaugų teikimo veiklą (toliau – metinė įmoka) dydžio nustatymo ir mokėjimo tvarką. Paskutiniai Aprašo pakeitimai padaryti dar 2016 m. balandžio 8 d., t. y. prieš 5 metus. Praėjus 5 metams nuo paskutinių Aprašo pakeitimų audiovizualinėje rinkoje įvyko nemažai pokyčių, tuo tarpu Aprašas keičiamas nebuvo. Visų pirmą 2021 m. vasario 1 d. įsigaliojo Visuomenės informavimo įstatymo (toliau – VIĮ) pakeitimai, kuriais buvo perkelta Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva, todėl Aprašo pakeitimas yra būtinas siekiant suderinti jį su galiojančiu VIĮ. Kadangi metinės įmokos mokėtojai yra reguliuojami Lietuvos radijo ir televizijos komisijos (toliau – Komisija), atkreiptinas dėmesys, kad nuo paskutinių Aprašo pakeitimų įvyko nemažai pokyčių ir tų subjektų veikloje. Vis daugiau paslaugų teikėjų veiklą vykdo naudodamiesi internetu, atsiranda nauja prižiūrima paslaugų rūšis – dalijimosi vaizdo medžiaga platformos paslauga, taip pat atsiranda tam tikros pareigos ir audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikėjams, kurie savo paslaugas teikia per dalijimosi vaizdo medžiagą platformą. Akivaizdu, kad vykstant Komisijos prižiūrimų paslaugų skaitmenizacijai ir kėlimuisi į internetą, kai kuriuos Aprašo nuostatos, kurios nustato mokėti atitinkamas įmokas yra pasenusios ir neatitinka dabartinės situacijos. Taip pat kai kurios nuostatos dėl metinių įmokų netgi stabdo technologinę pažangą ir teisėtų paslaugų atsiradimą rinkoje. Pavyzdžiui metinės įmokos už užsakomųjų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimą Lietuvos Respublikos vartotojams dydis yra nuo 10 iki 50 BSI. Užsakomosios audiovizualinės žiniasklaidos paslaugos tai dažniausiai filmų platformos, kurios nori teisėtai vykdyti veiklą Lietuvoje. Siekiant palengvinti tokių paslaugų teikėjų atėjimą į rinką ir suteikti žmonėms daugiau galimybių legaliai žiūrėti turinį, Komisijos nuomone reikėtų peržiūrėti metinės įmokų dydžius, kurie nustatomi būtent užsakomųjų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikėjams. Dar reikėtų pridurti, kad metinė įmoka mokama neatsižvelgiant į gaunamas pajamas, kas irgi nėra teisinga, ypač Covid-19 pandemijos metu, todėl tai dar vienas argumentas dėl metinių įmokų dydžių sumažinimo.

Komisija taip pat atkreipia dėmesį į dabar galiojantį Aprašo reguliavimą, kuomet televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugų teikėjai privalo mokėti metinės įmokas, kurios siekia nuo 100 iki 150 BSI (t. y. nuo 4000 iki 6000 Eur). Praktikoje televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugas teikia televizijos programų retransliuotojai, kuriems irgi nustatoma tokia pati įmoka. Toks reguliavimas yra ypač ydingas, nes televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslauga savo pobūdžiu yra identiška televizijos programų retransliavimo paslaugai, skiriasi tik technologinis paslaugų teikimo būdas. Esant tokiam ydingam reguliavimui, Komisija pastebi, kad tokie paslaugų teikėjai vengia registruotis Komisijoje dėl jiems nustatomos metinės įmokos ir televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugas renkasi teikti nelegaliai. Komisijoje šiuo metu registruoti tik 7 televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugų teikėjai, nors neabejotinai jų yra daugiau. Siekiant išspręsti susiklosčiusią situaciją, projektu siūloma nustatyti vieną, didžiausią atitinkamą metinės įmokos dydį subjektams, kurie retransliuoja televizijos programas ir teikia televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugas.

Parengtu projektu siekiama suderinti VII pakeitimus su Aprašu, nustatyti mažesnes įmokas Komisijos prižiūrimiems ūkio subjektams, kurie paslaugas teikia naudodamiesi internetu. Tai pat siūloma netaikyti Aprašo nuostatų asmenims, kuriems transliavimo licencijas viešųjų renginių radijo programoms transliuoti iki 2 W efektinės spinduliuotės galios antžeminėmis radijo stotimis Komisija išduoda be konkurso ir radijo dažniai šių transliavimo licencijų turėtojams skiriami ne ilgesniam kaip 6 mėnesių terminui, kadangi tokie asmenys veikla vykdys ne ilgesnį kaip 6 mėnesių terminą, kai tuo tarpu Aprašas nustato pareigą mokėti metinę įmoką.

2. Aprašo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Aprašo projektą parengė Lietuvos radijo ir televizijos komisija, Lietuvos radijo ir televizijos komisijos Teisės skyriaus vedėjas Vadim Gasperskij, tel. (8 5) 233 0660, el. p. vadim.gasperskij@rtk.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Aprašo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu galiojantys metinių įmokų dydžiai yra nustatyti Apraše. Metinės įmokos už televizijos programos (programų) transliavimą, retransliavimą, televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugų teikimą dydis (BSI) yra nuo 100 iki 150. Metinės įmokos už užsakomųjų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimą Lietuvos Respublikos vartotojams dydis yra nuo 10 iki 50 BSI. Metinės įmokos už vienos televizijos programos transliavimą per informacinės visuomenės informavimo priemones (interneto svetaines, tinklalapius, kt.) dydis 15–60 BSI.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Siūloma nustatyti, kad metinės įmokos nemokėtų asmenys, kuriems transliavimo licencijas viešųjų renginių radijo programoms transliuoti iki 2 W efektinės spinduliuotės galios antžeminėmis radijo stotimis Lietuvos radijo ir televizijos komisija išduoda be konkurso ir radijo dažniai šių transliavimo licencijų turėtojams skiriami ne ilgesniam kaip 6 mėnesių terminui. Metinės įmokos už televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugų teikimą dydį siūloma nustatyti nuo 20 iki 40 BSI. Metinės įmokos už užsakomųjų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimą Lietuvos Respublikos vartotojams, įskaitant užsakomųjų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimą naudojantis dalijimosi vaizdo medžiaga platformos paslauga, dydį siūloma nustatyti nuo 5 iki 15 BSI. Metinės įmokos už vienos televizijos programos transliavimą per informacinės visuomenės informavimo priemones (interneto svetaines, tinklalapius, kt.) ar dalijimosi vaizdo medžiaga platformas dydį siūloma nustatyti nuo 5 iki 20 BSI. Metinės įmokos už vienos radijo programos transliavimą per informacinės visuomenės informavimo priemones (interneto svetaines, tinklalapius, kt.) dydis siūloma nustatyti nuo 0,5 iki 4 BSI. Taip pat siūloma nustatyti, kad jeigu asmuo retransliuoja televizijos programas ir teikia televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugas, nustatomas vienas metinės įmokos už tokį retransliavimą ir televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugų teikimą dydis, atitinkamo didžiausio Aprašo 6–9 punktuose nustatytos metinės įmokos dydžio ribose.

Priėmus Aprašo projektą bus sumažinta finansinė našta Komisijos prižiūrimiems subjektams, kurie paslaugas teikia internetu. Taip pat minėti pakeitimai paskatins legaliai veikti ir kitus subjektus, kurie vengė registruotis Komisijoje dėl nustatytų metinių įmokų.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant Aprašo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto Aprašo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Numatoma, kad Aprašo projektas neturės neigiamų pasekmių.

6. Kokią įtaką priimtas Aprašas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas Aprašo projektas neturės įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai.

7. Kaip Aprašo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Aprašo projektas paskatins verslo plėtrą ir technologinį vystymąsi bei prisidės prie palankesnės ir skaidresnės verslo aplinkos kūrimo

8. Aprašo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Aprašo projektą, kitų teisės aktų keisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

9. Ar Aprašo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Aprašo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Aprašo projekte naujos sąvokos neapibrėžiamos.

10. Ar Aprašo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Aprašo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

11. Jeigu Aprašo projektui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Aprašo projektui įgyvendinti nereikės įgyvendinamųjų teisės aktų.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks Aprašo projektui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Aprašo projektui įgyvendinimui papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

13. Aprašo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Aprašo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų nebuvo gauta.

14. Aprašo projekto reikšminiai žodžiai

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam Aprašo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*: metinė įmoka, Kultūros ministerija, Visuomenės informavimo etikos asociacija.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.